

Nieuwsbrief

Datum: juni 2020

Nummer: 2 - Jaargang 4

Het waren lange maanden sinds de vorige Nieuwsbrief. Bijeenkomsten gingen niet door en musea sloten hun deuren. Ook onze halfjaarlijkse bijeenkomst ging niet door, maar stilzitten deden we niet. Er staan nu podcasts op de site, we lieten de site controleren op toegankelijkheid voor slechtzienden en er verschenen twee artikelen. Het gewone leven komt – gelukkig - weer wat op gang en dat merk je ook aan de berichten op de site.

1. Podcasts op de site

De lockdown van de afgelopen maanden heeft ervoor gezorgd dat we een nieuwe rubriek hebben op de site: **Podcasts**.

Koen Marijt, historicus met een voorliefde voor de geschiedenis van Noordwijk, zag zijn lezingen afgelast en ging podcasts maken. Hij benaderde ons of wij wilden plaatsen. Dat vonden wij een goed plan en er staan nu al drie podcasts op de site: 'Het verleden van de Velden' van Jeroen van Zoolingen, 'de Stem van Leiden' van HVOL, en 'Historische Podcasts Noordwijk' van Koen Marijt. Dank, Koen

Meer podcasts zijn welkom. De podcasts kunnen door de aangesloten organisaties op de site worden geplaatst via het eigen account. We kunnen ook zelf plaatsen, al dan niet op verzoek van derden. Op de site staan de spelregels over de verantwoordelijkheden.

Wij hopen dat veel historische verenigingen en stichtingen van deze nieuwe mogelijkheid gebruik gaan maken. Wilt u overleg hoe te plaatsen? Neem dan contact op met webmaster Onno Koerten (webmaster@rijnlandgeschiedenis.nl).

2. Nieuwe artikelen

Natuurlijk was er de afgelopen maanden aandacht voor artikelen over epidemieën in vroeger tijden. De volgende twee artikelen verschenen op de site.

De Spaanse Griep in 1918

In de zomer van 1918 deed de Spaanse griep zijn intrede in Nederland. Het eerste gedocumenteerde geval doet zich voor in de Verenigde Staten en het virus verspreidt zich razendsnel door de wereld. In juli 1918 komen de eerste besmettingen in Nederland voor en in een kazerne in Leiden worden in dezelfde maand de eerste zieke militairen gemeld. Ook in de omringende plaatsen komen vanaf dat moment

---

www.rijnlandgeschiedenis.nl

Stichting Historische Publicaties Holland-Rijnland is een erkende culturele ANBI.

Volg ons op

Facebook

Pagina 1 van 5

griepgevallen voor. Uit allerlei bronnen blijkt dat er in de dorpen onder Alkemade ook dodelijke slachtoffers van de Spaanse Griep zijn. Opmerkelijk is echter dat het gemeenteverslag over 1918 niets over de besmettelijke ziekte en het aantal slachtoffers vermeldt. [De Spaanse griep in 1918](#)

Cholera in Alkemade

In de 19e eeuw werd Alkemade en omgeving (Alkemade, Leimuiden, Rijnsaterwoude, Woubrugge en Leiden) getroffen door een cholera-epidemie. Er waren honderden sterfgevallen te betreuren. De overheid was al vroeg begonnen met maatregelen om verspreiding van de ziekte te voorkomen door het inperken van menselijke verplaatsingen, quarantaine en verboden op grote bijeenkomsten. Een vergelijking met de huidige situatie dient zich aan. Na de laatste epidemie in 1866 ontdekte de Duitser *Robert Koch* de cholera-bacil en kon de ziekte effectief bestreden worden.

Het kaartje toont de verspreiding in 1859. De ziekte arriveerde in Alkemade op 27 september. Oudshoorn werd het zwaarst getroffen.

[Cholera in Alkemade 1832-1866](#)

3. Attendering op nieuwe artikelen

Voortaan gaat een automatische attendering van nieuwe artikelen op de website naar de aangesloten organisaties. De beheerder van de pagina op de site van Rijnlandse Geschiedenis ontvangt het bericht en verspreidt het binnen de organisatie. Dan is snel bekend dat er iets nieuws is bijgekomen op de site. Wij verwachten dat het bereik van de website door deze nieuwe dienstverlening verder toeneemt.

4. Oude foto's en auteursrecht

Foto's die meer dan 70 jaar geleden anoniem zijn gepubliceerd, zijn niet meer auteursrechtelijk beschermd. En voor online publicatie van oude archiefphoto's die nog wel beschermd zijn, is ruim € 4 euro per foto redelijk, en niet € 75 per foto zoals de kantonrechter eerder besliste.

Dat zijn de kernpunten van de uitspraak van het Haagse Gerechtshof van 19 mei 2020 in een zaak

van een uitgever tegen Erfgoed Leiden en Omstreken. Deze uitspraak geeft archieven meer duidelijkheid.

Meer over deze uitspraak: [online plaatsen oude foto's](#)

5. *Jaaroverzichten en nieuwsbrieven op de site*

De website van Rijnlandse Geschiedenis breidt uit. Op de site zijn de financiële overzichten en de jaarverslagen in één rubriek geplaatst, aangevuld met de overzichten over het afgelopen jaar en overzichtelijker weergegeven. Nieuw is dat nu ook de complete nieuwsbrieven op de site te vinden zijn. Wilt u zelf een abonnement, stuur dan een mailtje naar secretaris@rijnlandgeschiedenis.nl

6. *Lakenhal actief op Rijnlandse Geschiedenis*

De Lakenhal bezon zich vanwege de gesloten deuren op online activiteiten en dat was de aanleiding om ook de aansluiting bij Rijnlandse geschiedenis te activeren. De daad bij het woord voegend staan de eerste berichten van de Lakenhal nu op de site. Het Museum is sinds kort ook weer beperkt open. En dat is maar goed ook, want er is een mooie tentoonstelling over [400 jaar Pilgrims](#).

Wel reserveren!

7. *Site is voldoende toegankelijk voor slechtzienden*

Het aantal bezoekers van de site neemt gestaag toe. In 2019 brachten bijna 2.000 bezoekers een kleine 5.000 bezoeken aan de site. We zijn ervan overtuigd dat het bereik van de site verder kan groeien. Dat betekent dat rijnlandgeschiedenis.nl toegankelijk moet zijn voor iedereen. Dat is niet vanzelfsprekend voor mensen met een verminderd gezichtsvermogen, voor dove en slechthorende mensen, voor mensen met beperkte handfunctie of beperkte leesvaardigheid. In eerste instantie hebben wij ons laten adviseren over de toegankelijkheid van de site voor blinden en slechtzienden. We namen contact op met de Oogvereniging die de site heeft gecontroleerd en ons complimenteerde met de gebruiksvriendelijkheid voor mensen met een visuele beperking.

Mocht u binnen uw gelederen mensen met een beperking hebben (visueel, auditief, laaggeletterd) die problemen ondervinden met de site, wilt u dan contact opnemen met secretaris@rijnlandgeschiedenis.nl?

Andersom mag ook: positieve geluiden over de gebruiksvriendelijkheid horen we ook graag.

8. Korte berichten

- We beginnen met een droevig bericht. Op 27 maart jl. ontvingen wij het bericht dat *Joke Manshanden*, archivist bij het Hoogheemraadschap Rijnland en een van de mensen van het eerste uur van Rijnlandse Geschiedenis, na een lang ziekbed is overleden.

- Hoewel de *Nationale Molendagen* in het weekend van 9 mei waren afgelast en verplaatst naar de Open Monumentendagen, was er toch een feestje bij molen De Hoop Doet Leven, aan de Elsgesterweg en Leidsevaart in Voorhout.

[De molen kreeg als Rijksmonument een officieel monumentenschildje.](#)

Resultaat van de samenwerking van de cultuurhistorische organisaties in Teylingen.

- Langzamerhand komt het gewone leven weer op gang, ook in de gelederen van Rijnlandse Geschiedenis. 7 juni opende *Cultuur Historisch Museum Ter Aar* zijn deuren. En wel op elke zondag in juni van 14:00 tot 16:00 uur (zondag 21 juni

gesloten i.v.m. Vaderdag), en op woensdag en zaterdag (tussen 14:00-16:00 uur).

De huidige tentoonstelling 'Ter Aar in de jaren 50 en 60' is nog gedurende de gehele maand juni te bezichtigen.

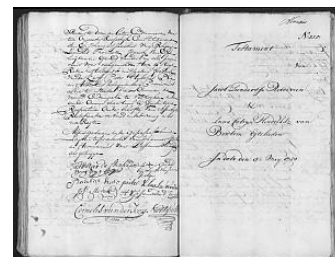
Bezoek alleen mogelijk op

afspraak via e-mail: reserverenmuseumteraar@gmail.com

Let op [de Corona-regels](#)

- *Oud Zoeterwoude* heeft een tiende beeld- en databank toegevoegd aan de digitale informatie op de website. Het betreft het zgn. [Oud Notarieel Archief](#). Deze databank betreft notariële akten die betrekking hebben op Zoeterwoudse ingezetenen.

De akten komen voornamelijk uit het Oud Notarieel Archief, van notarissen ter standplaats Leiden (1600 - 1811), dat bij *Erfgoed Leiden en Omstreken* (ELO)

berust. De gegevens in deze akten zijn gebruikt voor het optimaliseren van de Zoeterwoudse [Genealogie](#) pagina.

- Ons eerste *beleidsplan* liep van 2017 tot en met 2019 en gaat vervangen worden door een nieuw. Omdat alles anders liep dan normaal, heeft de voortgang vertraging opgelopen. Op de afgelopen voorjaarsbijeenkomst hadden we graag met de vertegenwoordigers van de aangesloten organisaties van gedachten gewisseld over het beleidsplan in wording. We willen u die gelegenheid niet onthouden. Als u mee wilt lezen en ons van feedback wilt voorzien, dan ligt het concept voor u klaar. Mailen naar secretaris@rijnlandgeschiedenis.nl

9. *Nieuwsbrief*

De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar, met de zomer als rusttijd. Mocht er aanleiding toe zijn dan komt er een extra nieuwsbrief. Berichten voor de regio zullen als vanouds digitaal via e-mail verstuurd worden.

De Nieuwsbrief Rijnlandse Geschiedenis is voor de aangesloten verenigingen, stichtingen, instellingen en geïnteresseerden. Heeft u suggesties voor de inhoud of wilt u de nieuwsbrief rechtstreeks – persoonlijk – ontvangen (daarmee verleent u toestemming tot het registreren van de nodige gegevens) mail dan naar

secretaris@rijnlandgeschiedenis.nl.

Wilt u de Nieuwsbrief niet meer ontvangen, dan is een retourmail naar secretaris@rijnlandgeschiedenis.nl voldoende.